

Trinitatis - Kappel Kirke

v/ Beth Marie Larsen Hagemann

Vil I rejse jer og høre teksten fra Johannes evangeliet til i dag Trinitatis søndag om Jesus og Nikodemus:

Korsvar:

Der var et menneske, en af farisæerne, ved navn Nikodemus, medlem af jødernes råd. Han kom til Jesus om natten og sagde til ham: »Rabbi, vi ved, du er en lærer, der er kommet fra Gud; for ingen kan gøre de tegn, du gør, uden at Gud er med ham.« Jesus svarede ham: »Sandelig, sandelig siger jeg dig: Den, der ikke bliver født på ny, kan ikke se Guds rige.« Nikodemus sagde til ham: »Hvordan kan et menneske fødes, når det er gammelt? Det kan da ikke for anden gang komme ind i sin mors liv og fødes?» Jesus svarede: »Sandelig, sandelig siger jeg dig: Den, der ikke bliver født af vand og ånd, kan ikke komme ind i Guds rige. Det, der er født af kødet, er kød, og det, der er født af Ånden, er ånd. Du skal ikke undre dig over, at jeg sagde til dig: I må fødes på ny. Vinden blæser, hvorhen den vil, og du hører den suse, men du ved ikke, hvor den kommer fra, og hvor den farer hen. Sådan er det med enhver, som er født af Ånden.« Nikodemus spurgte ham: »Hvordan kan det gå til?» Jesus svarede: »Du er lærer i Israel og forstår ikke det? Sandelig, sandelig siger jeg dig: Vi taler om det, vi ved, og vi vidner om det, vi har set, men I tager ikke imod vort vidnesbyrd. Tror I ikke, når jeg har talt til jer om det jordiske, hvordan skal I så tro, når jeg taler til jer om det himmelske? Ingen er steget op til himlen undtagen den, der steg ned fra himlen, Menneskesønnen. Og ligesom Moses ophøjede slangen i ørkenen, sådan skal Menneskesønnen ophøjes, for at enhver, som tror, skal have evigt liv i ham.

Amen

[Johannesevangeliet 3,1-15](#)

Verden er som et kæmpe stort træ, der breder sine grene ud. Vi mennesker lever ofte yderst på træet, i overfladen, i barken fremfor at leve inde i træet, i årringene. Det væsentlige findes i træets årringe, og det gælder om at holde liv i disse. Træets saft og kraft, livets udspring befinder sig her. Det er den tidligere svenske biskop Martin Lønnebo, der er fremkommet med dette billede af verden, som han ser den. I andre sammenhænge møder vi ligeledes billedet af træet som en illustration af den treenige Gud eller en illustration af dét fællesskab, man som menneske indpodes i ved dåben. Jeg synes, det kunne være en god indgangsvinkel til dagens tekst til denne Trinitatis søndag, der netop handler om mødet mellem den pragmatiske og konkrete tilgang til verden og den åndelige verden, eksemplificeret i mødet mellem farisæeren Nikodemus og Jesus.

Nikodemus stiller dét spørgsmål, som ethvert menneske må stille i mødet med det åndelige og det guddommelige: Hvordan hænger det sammen? Ja, hvordan hænger det

sammen med dét liv, jeg lever som menneske? Nu formulerer Nikodemus sig en smule anderledes, fordi han lever i en anden tid; men hans spørgsmål til Jesus kunne med andre ord være formuleret den dag i dag, hvor det søgende, såkaldt moderne menneske leder efter svar på livets store spørgsmål.

Nikodemus kommer i ly af natten, som repræsentant for jødernes råd, og bliver ikke fornærmet eller vred, da Jesus irettesætter ham og taler lidt ned til ham. Hensigten er god nok; der er intet suspekt over Nikodemus. Han er oprigtigt nysgerrig og søgende, en sympatisk person. Der er en skævhed over samtalen, en asymmetri, der kommer, fordi Nikodemus stiller spørgsmål med benene solidt plantet på jorden, mens Jesus svarer ham fra en ophøjet position, som repræsentant for det åndelige, det guddommelige. De to synes at tale forbi hinanden samtalen igennem.

Nikodemus indleder samtalen med at konstatere, at Jesus må være *"en lærer, der er kommet fra Gud; for ingen kan gøre de tegn, han gør, uden at Gud er med ham."* Hvorpå Jesus svarer: *"Den, der ikke bliver født på ny, kan ikke se Guds rige."* Nikodemus spørger da meget jordnært: Jamen, hvordan kan man komme ind i sin mors mave igen og blive født på ny? Hvortil Jesus svarer: *"Den, der ikke bliver født af vand og ånd, kan ikke komme ind i Gud rige."*

Der skal altså en åndelig fødsel til – ved siden af den almindelige, jordiske fødsel. Måske ligger der allerede her en henvisning til dåben. Nikodemus stiller herefter sit sidste spørgsmål til Jesus: *"Hvordan kan det gå til?"* Hvorpå Jesus lettere forarget svarer: *"Du er lærer i Israel og forstår ikke det?"* Jesus mener at have givet en masse jordiske eksempler, som burde kunne appliceres på det himmelske; men det er åbenbart gået hen over hovederne på de lærde farisæere, som var datidens intellektuelle og fremmeste tænkere.

Som et sidste link peger Jesus hen til Menneskesønnens ophøjelse og død på korset med henvisning til Moses og kobberslangen i ørkenen. Ligesom folk dengang kunne blive helbredt ved at kigge over på kobberslangen, kan mennesker bliver reddet ved at kigge på og fæste lid til den døde Jesus på korset – fordi livstræet skyder af korsets rod og formidler evigt liv til den, der tror på Jesus som Kristus. Inde i træet vokser livet frem – i lighed med Lønnebos billede af træet.

Man skal fødes på ny, af vand og ånd og rette sit blik mod den ophøjede Menneskesøn på korset, så griber man dét, der bliver rakt én fra Jesus i dagens tekst. Alle tre dele leder tankerne hen på dåben: I dåben bliver man som født på ny, og man bliver døbt med vand og Helligånd, og derved knyttes man sammen med Jesu død og opstandelse, så man vokser sammen med ham – atter en henvisning til træet som et dåbstræ, et livstræ, der udspringer af korsets træ. Jeg vil mene, at dåben i denne sammenhæng er som en fødselskanal, hvorigennem den åndelige fødsel sker. Dåben kan betragtes som en korridor, en port, der fører ind til forståelsen af dét, som Jesus her vil sige til såvel

Nikodemus som til os, der hører ordene i dag: Ånden eller Guds virkelighed sætter sig igennem i det jordiske.

Trinitatis søndag er dagen for fejringen af treenigheden, Gud som Fader, Søn og Helligånd, skaber, frelser og livsfornyer, den første helligdag, der kom til at markere og fejre et kristent dogme. I tidligere tider blev søndagen benævnt 1. søndag efter pinse, men siden 1100-tallet fejret som trinitatis søndag. Efter syv søndage med lettere flyvske, filosofiske tekster fra Johannes-evangeliet, der reflekterer over Jesu døds betydning fra forskellige vinkler, er vi nået til en tekst, hvor ordet får, om jeg så må sige, mere "kød" på og bliver en mere konkret fortælling, der danner nogle billeder på den indre nethinde – til trods for, at det er Ånden, der er temaet.

En dygtig fortolker af teksten nævner, at såvel dåb som nadver lader os se et tegn, som bliver hængende i det indre billedgalleri: korset, der tegnes for ansigt og bryst, samt dåbsvandet, der øses hen over dåbskandidatens hoved. Selv om vandet tørres bort med dåbskluden, har man set det og erindrer det. Ligeledes med brød og vin, som fortæres og forsvinder, opløses, opsuges i den enkelte, men huskes. Der sker en bevægelse i kraft af tegnet, der peger hen imod den åndelige dimension, som måske ikke kan ses, men kan mærkes. Tegnet bevares som en erindring, noget, vi har set og derfor kan vidne om. I dén sammenhæng falder Jesu ord: *"Vi taler om det, vi ved, og vi vidner om det, vi har set..."*

Dén ånd, der pustede liv i mennesket, da det blev skabt, puster liv i det døde, hensygnede og sønderbrudte menneske og rejser det op – ikke sådan, at vi kan styre hvordan og hvorledes og sætte det i system; for ånden og vinden blæser, som bekendt, hvorhen den vil. Gennem de forgangne ugers refleksioner over Jesu døds betydning har vi befundet os i et rum, en form for gravkammer, det sorte rum, dén afkrog, som ethvert menneske har indeni, og som er fyldt med mørke og hemmeligheder, som sjældent tåler dagens lys; nu blæser ånden døren ud af rummet op på vid gab, så vi kan bevæge os frit ud og efterlade mørket, låst forsvarligt inde, så lyset kan bryde igennem og lade åndens lyse sommer få magt.

Amen